

Національний
університет оборони
України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“ФІЛОСОФІЯ ВІЙНИ ТА МИРУ”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS/ год. (ГЗ – 30 год., СР – 60 год.)
Курс/півріччя	2 курс
Лінк на дисципліну	adl.mil.gov.ua (Підготовка здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії)
Оригінальність дисципліни	Авторський курс
Ключові слова	Національна стратегічна культура, стратегічна епістемологія, прагматизм воєнної науки
Викладач	БУДАГЬЯНЦЬ Людмила Миколаївна Кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри суспільних наук. Наукові інтереси: гносеологія, філософська методологія науки, філософська антропологія. Контактні дані: e-mail:budamila@ukr.net
Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?	Дисципліна дає змогу ознайомитись з когнітивними аспектами військової науки на фундаментальному рівні
Які знання я отримаю?	Знання про те, які когнітивні схеми становлять основу стратегічного рівня мислення, як вони проявляються в прийнятті управлінських рішень
Які вміння я розвину?	Вміння самостійно опанувати класичні тексти з військової теорії – знаходити їхні головні ідеї, порівнювати їх з джерелами інших шкіл військової думки <i>Відповідно програмних компетентностей ОНП 263 Цивільна безпека:</i>

	ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми цивільної безпеки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Що мене очікує?	Важка інтенсивна робота
Якого результату я досягну?	<i>Відповідно програмних результатів навчання ОНП 263 Цивільна безпека:</i> РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і не фахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми цивільної безпеки державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових виданнях.
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	У науковій та викладацькій роботі
Зміст навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія війни як досвід міждисциплінарного підходу до дослідження воєнної проблематики. <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Історія та сучасний стан філософії війни. 1.2. Предметне поле та методологічний апарат філософії війни. Філософія війни як практична філософія. 2. Стратегічна епістемологія як складова філософії війни. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Епістемологія як метастратегія. 2.2. Поняття стратегічної культури та джерела її формування. Воєнна освіта як основа стратегічної культури. Гуманітарний компонент воєнної освіти. 3. Філософія воєнної науки. <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Концептуальні основи воєнної теорії. 3.2. Історія воєнної науки: школи та тенденції. 4. Античні епістемологічні схеми на полі бою. <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Платон і Архіт Тарентський. 4.2. Стоїки та розквіт римської воєнної справи. 5. Середньовічні витoki «теорії справедливої війни». <ol style="list-style-type: none"> 5.1. Середньовічна рецепція перекладів Веґеція. 5.2. Нормативний характер середньовічної воєнної теорії. 6. Сцієнтизм як основний орієнтир розвитку континентальної воєнної науки Просвітництва та Нового часу. <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Ньютон, Декарт, Лейбніц як засновники нової світоглядної парадигми воєнної теорії. 6.2. Німецька класична філософія та континентальна школа стратегічної думки. План Шліффена. 7. Епістемологічні підґрунтя стратегічного планування французького генерального штабу. <ol style="list-style-type: none"> 7.1. Французька воєнна теорія кінця ХІХ-початку ХХ століть: сцієнтизм та антисцієнтизм. 7.2. Ознаки “бергсоніанської змови” у Плані ХVІІ. 8. Континентальна філософія та радянська школа стратегії. <ol style="list-style-type: none"> 8.1. Класики (Свечін, Снесарєв) та новатори (Іссерсон). 8.2. Еволюція радянської стратегічної культури: від проекту Польового статуту РСЧА 1939 р. до проекту Польового статуту

	<p>Червоної армії 1944 р.</p> <p>9. Британські емпіризм та утилітаризм як основа міжвоєнних реформ Об'єднаного королівства.</p> <p>9.1. Світоглядні засади “стратегії непрямих дій” Б.Х.Ліддел Гарта.</p> <p>9.2. Принципи воєнної стратегії Дж.Фуллера.</p> <p>10. Міжвоєнні реформи у Німеччині.</p> <p>10.1. Когнітивні витоки доктрини бліцкригу.</p> <p>10.2. Протиріччя між реформами армії та державною політикою.</p> <p>11. Російсько-українська війна як зіткнення світоглядів.</p> <p>11.1. “Доктрина Герасімова” та радянський спадок у російській стратегічній культурі.</p> <p>11.2. Національна стратегічна культура України.</p> <p>12. Філософія воєнної історії.</p> <p>12.1. Логіка та методологія воєнної історії.</p> <p>12.2. Роль воєнної історії в професійній воєнній освіті.</p> <p>13. Прагматизм воєнної теорії та його спростування.</p> <p>13.1. Прагматика тактики, оперативного та стратегічного мистецтва.</p> <p>13.2. Антипрагматизм великої стратегії.</p> <p>14. Види воєнного аболіціонізму.</p> <p>14.1. Норман Енджелл та його критики.</p> <p>14.2. Сучасні види аболіціонізму.</p> <p>15. Фундаментальні моделі філософії війни.</p> <p>15.1. Війна та гра.</p> <p>15.2. Мистецтво та наука.</p>
<p>Інформаційні джерела</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Echevarria A. Military Strategy: A Very Short Introduction. – Oxford University Press, 2017. 2. Freedman L. Ukraine and the Art of Strategy. – Oxford University Press, 2019. 3. Galeotti M. Armies of Russia’s War in Ukraine. – Osprey: 2019. 4. King A. Command: The Twenty- First- Century General. – Cambridge University Press, 2019. 5. Paret P. Clausewitz in His Time. Essays in the Cultural and Intellectual History of Thinking about War. - New York, Oxford: Berghahn, 2015. 6. Yekelchuk S. The Conflict in Ukraine: What Everyone Needs to Know. – Oxford University Press, 2015.
<p>“Правила гри”</p>	<p>З боку викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення потреб та запитів ад’юнктів; – подання актуального й необхідного матеріалу; – наповнення дистанційного курсу на платформі Moodle; – дотримання педагогічної справедливості, норм та принципів педагогічної етики, відкритість і щирість у спілкуванні; – забезпечення позитивної й творчої атмосфери на навчальних заняттях. <p>З боку ад’юнкта:</p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність навчатися і змінюватися; – відвідування навчальних занять; – опрацювання лекційного матеріалу; – якісна підготовка до практичних та семінарських занять; – доброзичливість, відкритість, щирість, готовність до конструктивної критики; – оригінальність, креативність, ініціативність; – дотримання академічної доброчесності

Академічна мобільність	Здобувачу освіти гарантується право на академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до угод та меморандумів про наукову та науково-технічну співпрацю із закладами НАН України, ВВНЗ, військовими навчальними підрозділами ЗВО та науковими організаціями. А також відповідно до угод про співпрацю із закордонними військовими ЗВО, доступом до спільних освітньо-наукових проєктів (ERASMUS+, DEEP UKRAINE Programme), та залученням до міжнародних конференцій.
Додатково	Детальнішу інформацію про дисципліну “Філософія війни та миру” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни